

Rasvertellers Schluter en Franssen redden statisch stuk

THEATER ULTIMO

★★★★★

Door de tekstgerichte benadering is het verhaal over een bijzondere levensloop statisch geworden.

Maar de twee acteurs geven hun zinnen vleugels.

DEN HAAG Een houten racecircuit met achttien bochten is het opvallendst aan *Ultimo*, een voorstelling van Het Nationale Toneel en Orkater. De imponerende racebaan neemt het hele toneel in beslag. Tussen de haarspeldbochten en chicanes vertellen Ariane Schluter en Porgy Franssen het bijzondere levensverhaal van Ultimo Parri.

Ultimo is het hoofdpersonage in Alessandro Baricco's roman *Dit verhaal*, die door regisseur Dirk Groeneveld is bewerkt tot een beschaafde muziektheatervoorstelling. De jongen, geboren aan het begin van de 20ste eeuw, maakt de ontwikkeling van de moderne auto mee. Zijn vader is een fervent autoracer. Dan ontspint zich een wonderbaarlijke geschiedenis. Een fataal ongeluk, een spontane emigratie naar Amerika en een mislukte roman- ce later maakt Ultimo de balans op van zijn leven. Maar is een leven wel kloppend te krijgen?

Baricco's verhaal is niet eenvoudig samen te vatten. Afzonderlijke anekdotes en een fragmentarische tekst moeten Ultimo's levensloop suggereren. Groeneveld heeft helaas de voor toneel dodelijke ingreep gedaan de acteurs de roman in de derde persoon na te laten vertellen. Een groot deel van de tijd worden zinnen opgevolgd door een suf 'ze' of 'hij'. Schluter en Franssen moeten doen alsof ze ter plekke scènes uit het leven van de jongen bedenken.

Zo beklemtoont Groeneveld dat een mensenleven uit een verzameling tegenstrijdige scènes en anekdotes bestaat, vaak zonder pointe. Maar het gevolg van de tekstgerichte benadering is een kille, statische voorstelling. Te midden van die grote racebaan staan nu twee pratende hoofden.

Gelukkig zijn Schluter en Franssen rasvertellers, die een zin vleugels kunnen geven. Hoewel ze opgesloten zitten in een verlamdend concept, grijpen ze iedere emotie, iedere reactie uit het publiek aan om te laten zien (zien, niet vertellen) hoe dat voelt, een leven vol haarspeldbochten.

Vincent Kouters

Ultimo door Orkater en Nationale Toneel. NT-Gebouw, Den Haag, 19 september.

